

Kritériá hodnotenia žiaka v cudzích jazykoch

podľa Metodického pokynu č.21/2011 na hodnotenie a klasifikáciu žiakov stredných škôl

Pri hodnotení a klasifikácii žiakov vychádzame z metodického pokynu Ministerstva školstva v zmysle ustanovenia § 14 ods. 1 zákona č. 596/2003 Z. z. o štátnej správe v školstve a školskej samospráve.

Hodnotenie žiaka sa v rámci vzdelávania vykonáva podľa úrovne dosiahnutých výsledkov klasifikáciou 1).

Prospech žiaka v jednotlivých vyučovacích predmetoch sa klasifikuje týmito stupňami: 1 – výborný, 2 – chválitebný, 3 – dobrý, 4 – dostatočný a 5 – nedostatočný.²⁾

Riaditeľ strednej školy (ďalej len „riaditeľ“) oznámi v deň začiatku príslušného školského roka, ktoré predmety sa klasifikujú a ktoré sa neklasifikujú³⁾ v súlade so školským vzdelávacím programom.

Zákonných zástupcov žiaka informuje priebežne o prospechu a správaní žiaka triedny učiteľ, učitelia jednotlivých predmetov alebo majster odbornej výchovy. V prípade výrazného zhoršenia prospechu alebo správania informuje zákonných zástupcov žiaka riaditeľ písomne.

Všeobecné zásady hodnotenia a klasifikácie žiakov

Súčasťou výchovno-vzdelávacieho procesu na strednej škole je systematické hodnotenie žiaka. Predmetom hodnotenia je úroveň dosiahnutých vedomostí a zručností podľa platných učebných osnov a vzdelávacích štandardov.⁴⁾ Hodnotenie a klasifikácia preukázaného výkonu žiaka v príslušnom predmete nemôžu byť znížené na základe správania žiaka.

Hodnotenie žiakov ako nevyhnutná súčasť výchovno-vzdelávacieho procesu má motivačnú, informatívnu, komparatívnu a korekčnú funkciu.

Žiak má právo

- (1) vedieť, čo sa bude hodnotiť a akým spôsobom,
- (2) dozvedieť sa výsledok každého hodnotenia,
- (3) na objektívne hodnotenie.

¹⁾ § 55 ods. 1 písm. b) zákona č. 245/2008 Z. z. o výchove a vzdelávaní (školský zákon) a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov.

²⁾ § 55 ods. 5 zákona č. 245/2008 Z. z. v znení neskorších predpisov.

³⁾ § 55 ods. 2 zákona č. 245/2008 Z. z. v znení neskorších predpisov.

⁴⁾ § 9 zákona č. 245/2008 Z. z. v znení neskorších predpisov.

Vo výchovno-vzdelávacom procese sa vykonáva priebežná a súhrnná klasifikácia žiaka. Priebežná klasifikácia sa uplatňuje pri hodnotení čiastkových výsledkov a prejavov žiaka. Súhrnná klasifikácia sa vykonáva na konci každého polroka.

Pri hodnotení sa uplatňuje primeraná náročnosť a pedagogický takt voči žiakovi, jeho výkony sa hodnotia komplexne, berie sa do úvahy vynaložené úsilie žiaka a v plnej miere sa rešpektujú jeho ľudské práva. Hodnotenie je motivačný a výchovný prostriedok, ako aj prostriedok pozitívneho podporovania zdravého sebedomia žiaka.

Pri hodnotení a klasifikácii žiakov so zdravotným znevýhodnením je potrebné zohľadňovať zdravotné postihnutie týchto žiakov⁵⁾ a vychádzať zo záverov a odporúčaní k hodnoteniu a klasifikácii školských poradenských zariadení.

V záujme poskytnutia objektívnej spätnej väzby a poukázania na rozvojové možnosti žiaka v danej oblasti učiteľ pri písomných prácach môže pri klasifikácii známku uviesť slovný komentár, v ktorom vysvetlí nedostatky a zdôrazní pozitíva písomnej práce.

Získavanie podkladov na hodnotenie a klasifikáciu

Podklady na hodnotenie a klasifikáciu výchovno-vzdelávacích výsledkov žiaka získava učiteľ najmä týmito metódami, formami a prostriedkami:

- sledovaním stupňa rozvoja individuálnych osobnostných predpokladov a talentu,
- sústavným sledovaním výkonov žiaka a jeho pripravenosti na vyučovanie,
- rôznymi druhmi skúšok (písomné, ústne, grafické, praktické, pohybové, didaktické testy),
- konzultáciami s ostatnými pedagogickými zamestnancami a podľa potreby aj s výchovným poradcom, školským psychológom, alebo odbornými zamestnancami zariadení výchovného, psychologického a špeciálno-pedagogického poradenstva a prevencie,
- rozhovormi so žiakom.

Učiteľ vedie evidenciu o každom hodnotení žiaka podľa vnútorných predpisov školy. V priebehu školského roka zaznamenáva výsledky žiaka a jeho prejavy najmä preto, aby mohol žiakovi poskytovať spätnú väzbu a usmerňovať výchovno-vzdelávací proces žiaka v zmysle jeho možností rozvoja a informovať zákonných zástupcov žiaka.

Žiak je z predmetu skúšaný ústne, písomne alebo prakticky. Žiak by mal byť v priebehu polroka z jedného vyučovacieho predmetu s hodinovou dotáciou jedna hodina týždenne vyskúšaný minimálne dvakrát. Z vyučovacieho predmetu s hodinovou dotáciou vyššou ako jedna hodina týždenne by mal byť žiak v priebehu polroka skúšaný minimálne trikrát.

Učiteľ oznámi žiakovi výsledok každého hodnotenia a klasifikácie so zdôvodnením. Po ústnom vyskúšaní oznámi učiteľ výsledok hodnotenia ihneď. Výsledky hodnotenia písomných skúšok, prác aj praktických činností oznámi žiakovi a predloží k nahliadnutiu najneskôr do 14 dní.

⁵⁾ § 55 zákona č. 245/2008 Z. z. a § 9 ods. 1 vyhlášky Ministerstva školstva Slovenskej republiky č. 322/2008 Z. z. o špeciálnych školách.

Jednotlivé druhy písomných skúšok rozvrhne učiteľ rovnomerne na celý školský rok, aby sa nadmerne nehromadili v určitých obdobiach. Termín písomnej práce, ktorá trvá viac ako 25 minút, učiteľ konzultuje s triednym učiteľom, ktorý koordinuje plán skúšania. V jednom dni môžu žiaci písať len jednu skúšku uvedeného charakteru.

Postup pri hodnotení a klasifikácii prospechu

Pri ústnom skúšaní je žiak klasifikovaný známkou.

Hodnotenie písomnej práce je vyjadrené známkou.

Podkladom pre súhrnnú klasifikáciu predmetu sú:

- odpovedí, známky z ústných
- prác, známky z písomných
- a prejavov žiaka, ktoré majú vplyv na jeho školský výkon podľa Čl. 3 ods. 5 a podľa odseku 5. posúdenie faktorov

Výsledný stupeň prospechu žiaka vo vyučovacom predmete určí vyučujúci. V predmete, v ktorom vyučuje viac učiteľov, určia výsledný stupeň za klasifikačné obdobie príslušní učitelia po vzájomnej dohode.

Pri určovaní stupňa prospechu v jednotlivých predmetoch na konci klasifikačného obdobia sa hodnotí kvalita práce a učebné výsledky, ktoré žiak dosiahol počas celého klasifikačného obdobia. Pritom sa prihliada na systematickosť v práci žiaka, na jeho prejavované osobné a sociálne kompetencie ako je zodpovednosť, snaha, iniciatíva, ochota a schopnosť spolupracovať, a to počas celého klasifikačného obdobia. Stupeň prospechu sa neurčuje na základe priemeru známok získaných v danom klasifikačnom období, prihliada sa k dôležitosti a váhe jednotlivých známok.

Klasifikácia v predmetoch vzdelávacej oblasti jazyk a komunikácia

Klasifikácia vyučovacieho predmetu cudzí jazyk

Predmetom hodnotenia a klasifikácie v predmete cudzí jazyk je cieľová komunikačná úroveň žiaka v jednotlivých ročníkoch, v súlade s učebnými osnovami a vzdelávacími štandardami.

Hodnotenie a klasifikácia v cudzom jazyku sleduje základné všeobecné, sociolingvistické a komunikačné kompetencie, ktoré sa prejavujú vo využívaní základných komunikačných zručností: čítanie, písanie, počúvanie, samostatný ústny prejav a rozhovory.

Pri hodnotení v predmete cudzí jazyk sa berú do úvahy tieto aspekty: obsahová primeranosť, plynulosť vyjadrovania, jazyková správnosť a štruktúra odpovede.

Kritériá klasifikácie musia byť v súlade s požadovanou úrovňou ovládania cudzieho jazyka A1, A2, B1, B2 a C1 podľa Spoločného európskeho referenčného rámca pre cudzie jazyky a musia zodpovedať náročnosti definovanej v učebných osnovách a vzdelávacích štandardoch.

Výsledné hodnotenie žiaka na konci každého polroka vyjadruje priemerná známka 1-5 za úroveň jeho komunikačných a jazykových zručností :

Žiaci získavajú známky zo štyroch základných zručností pokrývajúcich cieľové kompetencie v jazyku v danej jazykovej úrovni podľa SERR:

- Ústny prejav – samostatný výstup alebo situačné úlohy
- projekt prezentovaný samostatným ústnym prejavom, pričom je spracovaný písomnou formou alebo na počítači
- písomné testy
 - použitie jazyka testované z gramatickej a lexikálnej oblasti
 - počúvanie s porozumením
 - čítanie s porozumením
- písomný prejav - slohová práca

- **Stupnica hodnotenia v prvom cudzom jazyku**

V každej zo zručností sa známka vypočíta prevodom dosiahnutých bodov z maximálneho počtu bodov na percentá, ktoré sa zaokrúhľujú na jedno desatinné miesto a následne na známku. Počet dosiahnutých percent sa známkuje nasledovne:

100%	- 90%	výborný
89,9%	- 75%	chválitebný
74,9%	- 55%	dobrý
54,9% - 35%		dostatočný
34,9%	- 0%	nedostatočný

- **Stupnica hodnotenia v druhom cudzom jazyku**

V každej zo zručností sa známka vypočíta prevodom dosiahnutých bodov z maximálneho počtu bodov na percentá, ktoré sa zaokrúhľujú na jedno desatinné miesto a následne na známku. Počet dosiahnutých percent sa známkuje nasledovne:

100% - 90%		výborný
89,9%	- 75%	chválitebný
74,9%	- 50%	dobrý
49,9% - 30%		dostatočný
29,9%	- 0%	nedostatočný

1. Ústny prejav (monologický/dialogický) sa hodnotí známkou 1 – 5.

Pri ústnom prejave sa hodnotia nasledovné kritériá:

Popis nasledovných kritérií pokrýva maximum, ktoré môže žiak na úrovni známky výborná dosiahnuť, a to:

Plynulosť – žiak vie rozprávať primerane plynulo bez neprimeraného prerušovania prejavu pre nedostatok vhodnej slovnej zásoby a jazykových prostriedkov. Myšlienky logicky na seba nadväzujú.

Obsahová primeranosť – žiak používa vhodné výrazové prostriedky správne s ohľadom adresáta, obsah prejavu, formálny a neformálny štýl. Výslovnosť nenarušuje zrozumiteľnosť prejavu. Prejav po obsahovej stránke zodpovedá úlohe.

Slovná zásoba – žiak má dostatočný rozsah slovnej zásoby vzhľadom na tému.

Zbytočne neopakuje rovnaké slová.

Gramatika – žiak správne používa gramatické štruktúry a iné jazykové prostriedky v súlade s obsahom prejavu.

2. Projekt prezentovaný samostatným ústnym prejavom spracovaný písomnou formou alebo na počítači

Hodnotenie prezentácie projektu sa vykonáva na základe kritérií zodpovedajúcich ústnemu prejavu /viď odsek 1./, pričom sa pridávajú ešte dve nasledujúce kritériá:

Vizuálne spracovanie projektu /animácia alebo na počítači/

Kontakt s okolím /spolužiaci, žiaci, učiteľ/

4. Písomný prejav – slohová práca

V písomnom prejave (slohová práca) môže žiak získať maximálne 20 bodov, ktoré sa následne prerátajú na percentá a udelí sa známka zodpovedajúca príslušnému percentuálnemu ohodnoteniu, a to za nasledujúce kritériá /za každé je najviac 5 bodov/:

Hodnotia sa nasledovné kritériá:

Obsah textu – písomný prejav žiaka zodpovedá z obsahovej stránky zadaniu úlohy. Neobsahuje časti, ktoré nesúvisia s témou a úlohou.

Organizácia textu – písomný prejav je zostavený správne. Je členený do odsekov, ktoré logicky nadväzujú. Žiak rozlišuje formálnosť a neformálnosť štýlu a používa vhodné spájacie výrazy primerané štýlu

Slovná zásoba – žiak využíva primeraný rozsah slovnej zásoby o danej téme, ktorá je správne a vhodne použitá

Gramatika – žiak ovláda gramatické štruktúry a rozlišuje používanie slovesných časov s ohľadom na danú tému a slohový útvar.

Kritériá hodnotenia písomného prejavu – slohovej práce

Body	I. obsah textu	II. členenie a stavba textu	III. gramatika (morfológia, syntax, pravopis)	IV. slovná zásoba
5	Obsah zodpovedá zadaniu, je dôkladne rozpracovaný, požadované informácie ku všetkým bodom zadania sú podrobne a jasne vyjadrené.	Text má všetky náležitosti / časti požadovaného žánru, graficky je správne členený do odsekov, Všetky myšlienky sú jasne a logicky prepojené.	Správne používanie gramatických štruktúr v celom texte, používanie najmä súvetí a zložených viet, prípadné gramatické chyby sú ojedinelé, pravopis vynikajúci.	Slovná zásoba je bohatá, téme primeraná, správne a vhodne použitá.
4	Obsah zodpovedá zadaniu, je dobre rozpracovaný, niektoré informácie k jednotlivým bodom zadania chýbajú alebo sú nedostatočné. Informácie sú vyjadrené jasne a zrozumiteľne.	Text má väčšinu náležitostí / častí požadovaného žánru, v grafickom členení textu do odsekov sú ojedinelé nedostatky, prevláda logické prepojenie myšlienok.	Niekoľko gramatických chýb v texte, časté používanie súvetí a zložených viet, gramatické chyby nenarúšajú porozumenie, málo pravopisných chýb.	Slovná zásoba je téme primeraná, väčšinou správne a vhodne použitá.

3	Obsah vo väčšej miere zodpovedá zadaniu, je primerane rozpracovaný, chýba viac informácií k jednotlivým bodom zadania. Informácie sú dostatočne jasne vyjadrené.	Text má v obmedzenej miere náležitosti / časti požadovaného žánru. Vetné / textové celky majú zreteľne naznačený vzťah medzi hlavnými myšlienkami, ktoré nie sú ďalej rozvinuté. Myšlienky sú jasne usporiadané, na niektorých miestach nie sú prepojené.	Niekoľko závažných gramatických chýb, ktoré ojedinele sťažujú porozumenie, zriedkavé používanie súvetí a zložených viet, viac pravopisných chýb.	Slovná zásoba je téme zväčša primeraná, nie vždy vhodne použitá.
2	Obsah v menšej miere zodpovedá zadaniu, časté odbočenie od jednotlivých bodov zadania, informácie sú vyjadrené v obmedzenej miere, niektoré sú nejasne formulované.	V texte chýbajú náležitosti / časti požadovaného žánru. V grafickom členení textu sú nedostatky. Vetné / textové celky nie sú na viacerých miestach prepojené, myšlienky sú zväčša nejasne a nelogicky usporiadané.	Viac závažných gramatických chýb, ktoré sťažujú porozumenie, len v obmedzenej miere je gramatika správne použitá, veľa pravopisných chýb.	Slovná zásoba je na viacerých miestach neprimeraná, nevhodná a obmedzená. Často je použitá jednoduchá slovná zásoba.
1	Obsah minimálne zodpovedá jednotlivým bodom zadania, informácie sú vyjadrené vo veľmi obmedzenej miere, formulované sú veľmi nezrozumiteľne	V texte chýbajú náležitosti / časti požadovaného žánru. V grafickom členení textu sú veľké nedostatky. Vetné / textové celky alebo vety nie sú takmer vôbec prepojené, myšlienky sú nejasne a nelogicky usporiadané.	Závažné gramatické chyby, ktoré značne sťažujú porozumenie, veľa pravopisných chýb.	Slovná zásoba je vo veľkej miere neprimeraná, často sa opakuje, má veľmi obmedzený rozsah.

0	Žiaden bod zadania nie je splnený, myšlienky nie sú vyjadrené jasne.	Text nemá náležitosti / časti požadovaného žánru, členenie textu je nevhodné, alebo celkom chýba. Vetné / textové celky alebo vety nie sú prepojené, myšlienky nie sú logicky usporiadané a zrozumiteľné.	Nedostatočné gramatické vedomosti, veľa chýb, ktoré bránia porozumeniu celého textu.	Slovná zásoba je neprimeraná, nezodpovedá téme zadania a má nedostačujúci rozsah.
---	--	---	--	---

5. Písomný prejav – diktát

Hodnotenie podľa stupnice:

0 – 3 chyby	výborný
4 – 6 chýb	chválitebný
7 – 10 chýb	dobrý
11 – 14 chýb	dostatočný
15 a viac chýb	nedostatočný

Plusové a mínusové hodnotenie /čiasťkové, priebežné/

Okrem toho môže žiak priebežne počas každého školského polroka získavať plusové a mínusové kredity:

Plusové kredity môže žiak získať za:

- aktivitu, tzn. aktívne zapájanie sa do aktivít počas vyučovacích hodín, správne reagovanie na nové i opakované učivo, súťaže súvisiace s preberaným učivom zamerané na upevňovanie danej látky
- správne vypracované povinné domáce úlohy

Mínusové kredity za:

- neplnenie si úloh súvisiacich s opakovaním alebo preberaním nového učiva počas vyučovacích hodín - odmietanie plnenia úloh, aktivít
- nevypracovanie povinnej domácej úlohy

Pred klasifikáciou ich učiteľ premení na známku podľa nasledovného:

- tri plusové hodnotenia = výborný
- tri mínusové hodnotenia = nedostatočný

Sebahodnotenie

Sebahodnotenie sa stáva zdrojom autoregulácie vtedy, keď si žiak začne stanovovať reálne ciele, vynakladá úsilie na ich zvládnutie a po splnení si stanovuje ďalšie. Pri sebahodnotení žiak potrebuje zákonite spätnú väzbu. Pre fungovanie sebahodnotenia musia byť splnené určité požiadavky (žiaci musia poznať ciele vyučovania a na nich kladené požiadavky, učebné metódy musia zodpovedať dosahovaným cieľom, musia byť známe smernice pre hodnotenie).

Sebahodnotenie vedie dieťa k schopnosti posudzovať kvalitu vlastnej práce a na jej základe k schopnosti plánovať si cesty vlastného zlepšenia. Vedie k samostatnosti a nezávislosti dieťaťa, dáva mu šancu uvedomiť si vlastné kvality, silné a slabé stránky, poskytuje priestor pre vytvorenie reálneho obrazu o sebe samom.

Preto sme sa rozhodli používať sebahodnotenie hlavne pri projektovom vyučovaní a rôznych typoch prezentácií.

Učiteľ používa formy **slovného hodnotenia** povzbudzovaním, pochvalou, ktoré majú motivačný charakter počas analyzovania každej práce žiaka, či už ústnej alebo písomnej.